

Про стан методичного забезпечення професій промисловості (слюсарна справа) в ПТНЗ області

Необхідність вивчення цієї проблеми ґрунтувалася на результатах конкурсів фахової майстерні серед учнів ПТНЗ та тому, що слюсарна справа є основою для багатьох професій промисловості. Це не лише професії машинобудування, а і професії зварювального виробництва, електромонтажних робіт та інші.

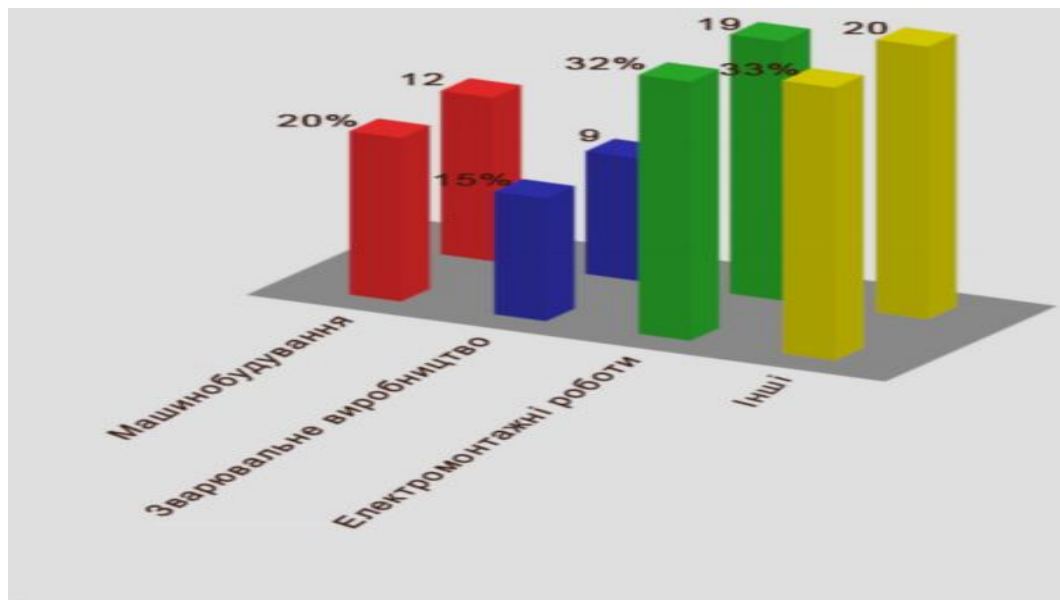
Аналіз проводився в розрізі професій та навчальних груп.

З 143 професій 2014-2015 навчального року 63 складають професії, навчання за якими передбачає вивчення слюсарної справи, з них промисловості - 60. Навчання проводиться в 114 групах.

За професійними напрямками в розрізі професій:

- машинобудування приходить 12(20%) професій
- зварювальне виробництво - 9(15%) професій
- електромонтажні роботи – 19(32%) професій
- інші - 20(33%)

Професійні напрямки, за професіями яких здійснюється навчання слюсарній справі

На кожен професію складено пакет документів з комплексно-методичного забезпечення:

- робочий навчальний план
- тематичний план та робоча навчальна програма з кожного предмету загально професійної та професійно-теоретичної підготовки;
- поурочно-тематичні плани;
- зведенні робочі плани та програми;
- переліки лабораторно-практичних робіт;

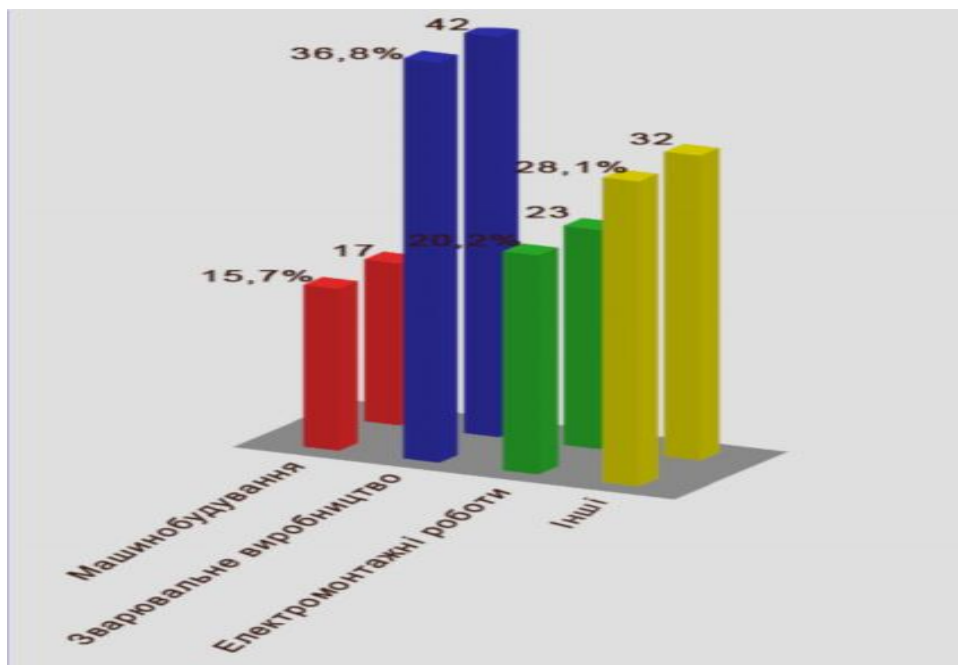
- переліки навчально-виробничих робіт.

З 10 професій, навчання за якими передбачає вивчення слюсарної справи, оновлено КМЗ відповідно до Державних стандартів ПТО (ДСПТО), які були розроблені або переопрацьовані у 2013 році.

За професійними напрямками в розрізі навчальних груп:

- машинобудування - 17 (15,7%) груп
- зварювальне виробництво - 42 (36,8%) групи
- електромонтажні роботи - 23 (20,2%) групи
- інші – 32 (28,1%) групи

Навчальні групи за професійними напрямками, учні яких навчаються слюсарній справі

Для повного відображення стану комплексно-методичного забезпечення слюсарної справи його аналіз робився в одному контексті з матеріально-технічним та кадровим забезпеченням.

Матеріально-технічне забезпечення навчально-виробничого процесу

Для організації навчального процесу 114 груп всі ПТНЗ (100%) мають в достатній кількості слюсарні майстерні. В 10 ПТНЗ (32,2%) створено 2 та більше майстерень. В основному майстерні забезпечені в достатній кількості слюсарними верстакami, ручним та вимірювальним інструментом, але майже в усіх навчальних закладах матеріально-технічна база застаріла, не відповідає не тільки вимогам сучасності, а і вимогам охорони праці. (майстер демонструє прийоми обробки металу, інструктує яким має бути інструмент, а інструмент учнів покритися ржею, потріскалися ручки напилків, молотків).

Забезпеченість ПТНЗ навчально-виробничими приміщеннями (слюсарні майстерні)

Позитивним прикладом є ДВПУ, ДРЦПТО, ЦППРК №1, ВПУ №17. В цих ПТНЗ приділяють увагу оновленню слюсарного інструменту.

Для ознайомлення педагогічних працівників з сучасним слюсарним інструментом нещодавно на базі ДЦПТО проведено майстер-клас з використанням слюсарного електроінструменту фірм Sparkj та Bosh, майстер-клас такого напрямку заплановано і у 2015 році. А навчальним закладам пропоную розглянути можливість щодо забезпечення професійної підготовки з слюсарної справи сучасним слюсарним та вимірювальним інструментом.

Якісний склад педагогічних працівників ПТНЗ

Розподіл годин предметів професійно-технічного циклу та закріплення майстрів виробничого навчання за групами згідно з фаховою освітою є запорукою належних результатів професійного навчання, зокрема слюсарній справі.

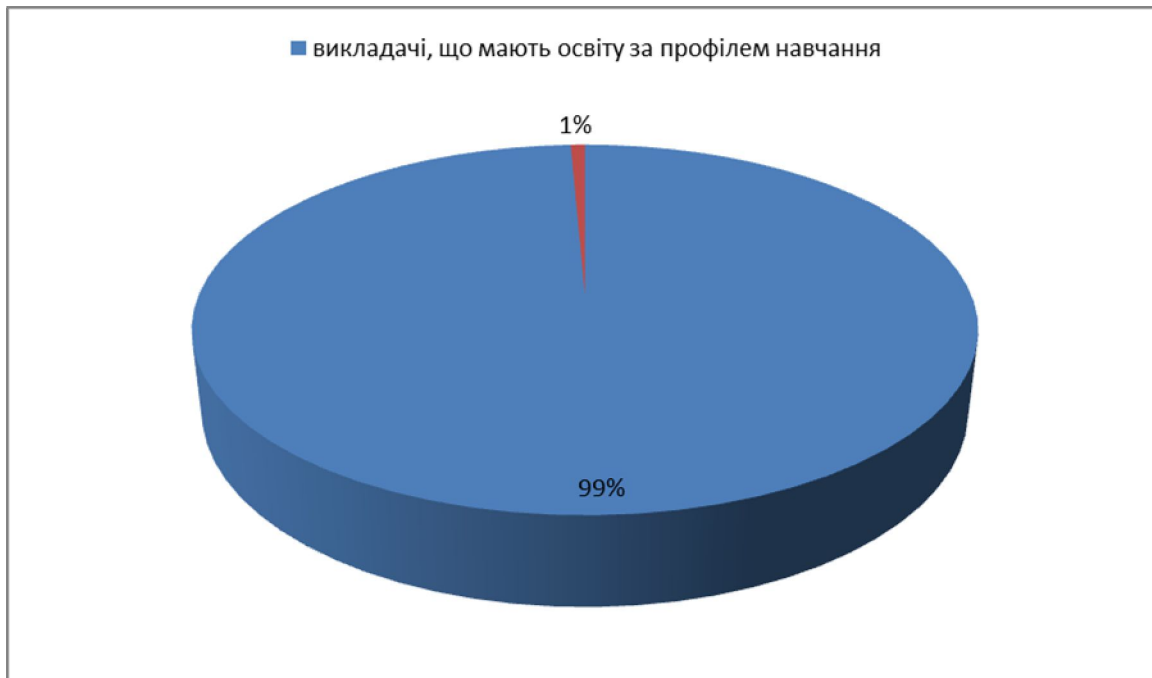
Викладачі професійно-теоретичної підготовки

Що стосується теоретичного навчання, то технології виконання слюсарних робіт вивчаються як окремі теми в предметах спецтехнологій. Разом з тим, з професії «Слюсар з ремонту рухомого складу» «Слюсарна справа» є окремим предметом.

Відповідно, слюсарній справі навчають в основному викладачі, що мають освіту за профілем навчання професії (99,3%). Але мають місце випадки невідповідності кваліфікації викладачів. Як приклад, має кваліфікацію - комп'ютерні технології викладач КЦПОММ, агроном-технолог - СПЛ, ливарник - НЦПО, викладач історії - ДЦППРКБА, хімік-технолог – ВПУ №17, інженер-будівельник - КПЛ (професія *Електромонтер з ремонту і обслуговування електроустановки*). В **КПГТЛ** предмет «Слюсарна справа» викладає старший майстер, який має кваліфікацію техника-технолога приготування їжі та навчається у ВНЗ на ІУ

курсі за спеціальністю «Розробка родовищ та видобування корисних копалин». Не мають вищу освіту 2 викладачі ДРЦПТО, ПТУ №6.

Освіта педпрацівників (викладачів) ПТНЗ

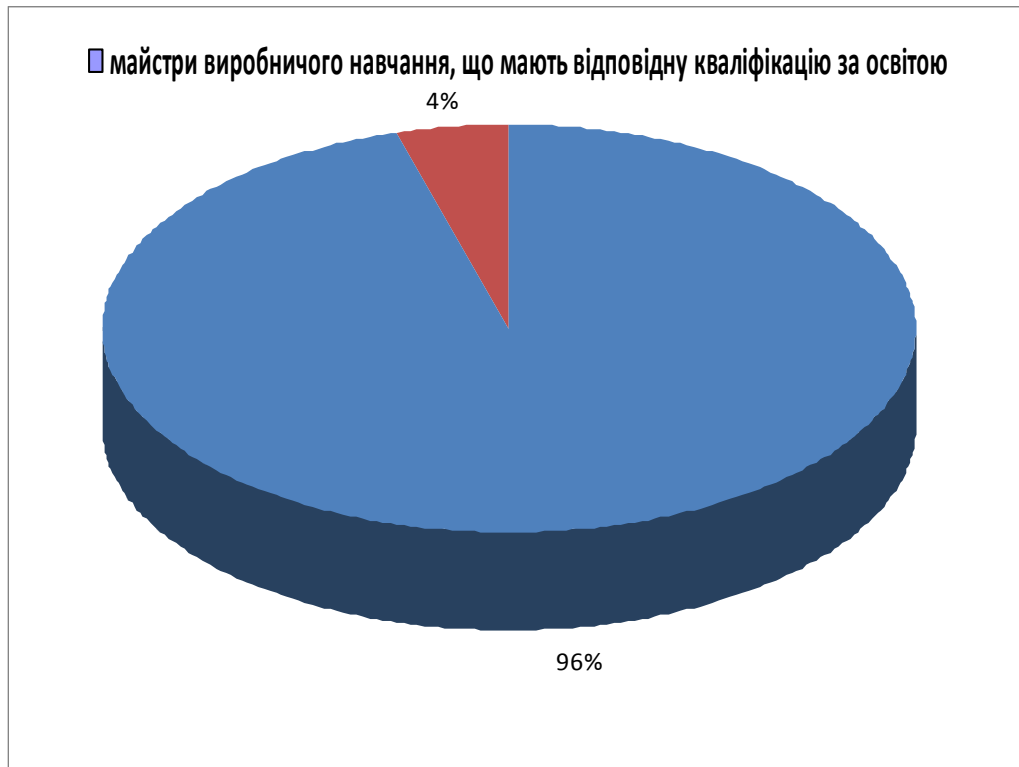
Майстри виробничого навчання

Професійне навчання учнів 114 груп здійснюють 145 майстрів в середньому 1,3 майстра на одну групу.

Мають відповідну кваліфікацію за освітою 109 (95,6%).

Проте 13 майстрів (7 ПТНЗ) мають освіту за іншою спеціальністю, 2 з них взагалі не мають робітничої професії (ПГЛ), 1- не має відповідний рівень освіти (ПТУ №2), 11 - отримали робітничі професії при стажуванні або на відповідних професійних курсах. Як приклад, має кваліфікацію психолога майстер виробничого навчання ДРЦПТО, викладача фізики (ЗДПЛ), викладача фізичної культури, економіста (СПЛ – 2 особи), інженера-дослідника з техніки агропромислового виробництва, методиста виховної роботи (НПЛ- 2 особи), вчителя української мови, інженера – технолога громадського харчування (КПТМЛ – 2 особи), менеджера-економіста, агронома-плодоовочівника (ЗДЦПТО – 2 особи).

Фах педпрацівників (майстрів виробничого навчання) ПТНЗ

Невідповідність фахової освіти педпрацівників має негативні наслідки та відображається в результатах Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності серед учнів ПТНЗ. Результати конкурсів попереднього навчального року з професій: «Слюсар з ремонту автомобілів», «Слюсар з ремонту рухомого складу» висвітили такі проблеми:

Учні:

- слабо володіють професійною термінологією,
- слабо володіють слюсарним інструментом;
- не вміють працювати з вимірювальним інструментом (штангенциркулем)
- не вміють читати креслення та користуватися інструкційно-технологічною документацією.

Причиною цього є:

- недостатня увага з боку педпрацівників за культурою професійного мовлення;
- зверхнє ставлення педпрацівників до володіння учнями основ слюсарної справи (а в окремих випадках не спроможність навчити);
- під час навчання не практикується застосування вимірювального інструменту.

Для усунення визначених недоліків пропоную керівникам навчальних закладів більш прискіпливо ставитися до тарифікації педпрацівників та закріплення майстрів за групами. Одним з шляхів вирішення проблем, це приклад навчальних закладів, які застосовують принцип закріплення майстрів помодульно, тобто на час навчання за окремими темами, в яких майстер більш професійний, або закріплюють окремого майстра за майстернею (майстер-майстерні).

Розподіл годин предметів професійно-теоретичного циклу та закріплення майстрів виробничого навчання за групами згідно з фаховою освітою буде сприяти належним результатам навчання.

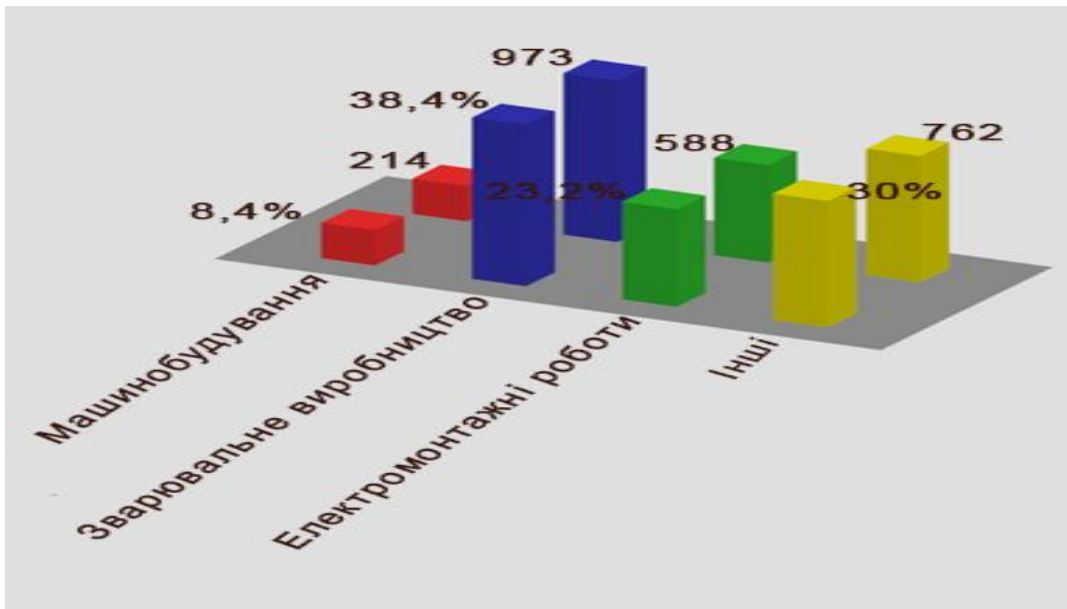
Забезпечення навчального процесу ПТНЗ підручниками

В 2014 року стан забезпечення підручниками з слюсарної справи значно покращився. ПТНЗ області промислового напрямку отримали 2537 примірників нового підручника (А.М. Власенко «Слюсарні роботи»). В середньому на 1 учня, що навчається за промисловим напрямком приходиться приблизно по 1 підручнику, на 1 групу приходиться майже 22 підручника

За професійними напрямками в розрізі груп:

- машинобудування - 214 (8,4%) підручників
- зварювальне виробництво - 973 (38,4%) підручника
- електромонтажні роботи - 588 (23,2%) підручників
- інші – 762 (30,0%) підручника

Забезпечення навчального процесу ПТНЗ новими підручниками

До забезпечення закладу новими підручниками не привернуто увагу керівників 4 ПТНЗ: ЦППРК №1, КЦППРКБГ, КПГЕМЛ, ТПГЛ.

Виходом з цієї ситуації може бути розробка педпрацівниками електронних засобів навчання та використання інтернет-ресурсів (наприклад, електронний посібник з слюсарної справи <http://www.slusarna.com.ua/>).

Крім того, на допомогу майстрам виробничого навчання творчою групою напрацьовано матеріали з слюсарної справи. Матеріали містять рекомендації з матеріально-технічного забезпечення навчального процесу, інструкційні карти за видами слюсарних робіт, практичний досвід навчальних закладів.

За результатами аналізу комплексно-методичного забезпечення слюсарної справи визначено ряд проблемних питань, з усунення яких складено конкретні завдання НМЦ ПТО у Дніпропетровській області та пропозиції до керівників навчальних закладів.

РІШЕННЯ НМР НМЦ ПТО від 23.12.2014р.

Заслухавши та обговоривши інформацію «Про стан методичного забезпечення професій промисловості (слюсарна справа) в ПТНЗ області», члени навчально-методичної ради визначили актуальність цього питання та **ухвалили**:

1. Інформацію методиста НМЦ ПТО Безценної Т.М. прийняти до відома.
2. Продовжити аналіз даного напрямку роботи ПТНЗ з реалізації вимог методики навчання учнів (слухачів) слюсарною справи та заслухати методиста Безценну Т.М. у жовтні місяці 2015 року.

Рекомендувати керівникам професійно-технічних навчальних закладів:

1. Використовувати в навчальному процесі електронні засоби навчання, відеоматеріали, презентації.

Виконавець: керівники ПТНЗ
протягом року

2. Вжити заходи з забезпечення професійної підготовки з слюсарної справи сучасним слюсарним та вимірювальним інструментом

Виконавець: керівники ПТНЗ
протягом року

3. Здійснювати розподіл навчальних годин викладачам профтехциклу та закріплення майстрів за навчальними групами відповідно до фаху за освітою до 01.09.2015 року